

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, в област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1. 2. Педагогика, Докторска програма: „Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика)“.

Автор: Веселина Радева Иванова

Тема: „Социална екология и сигурност“

Научен ръководител: Проф., д. ик. н. Маргарита Кирова Бонева- Катедра „ТОПО и ПУНУП“ при ПФ на ШУ „Еп. Константин Преславски“.

Рецензент: проф., д. ик. н. Лучиян Ангелов Милков, преподавател в УНСС- София, Факултет „Управление и администрация“, Катедра „Публична администрация“.

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № РД-16-008/20. 02. 2019 година на г-н Ректора на ШУ „Еп. Константин Преславски“ съм определен за член на Научно жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Социална екология и сигурност“, за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“, в област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1. 2. Педагогика, Докторска програма: „Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика)“.

Автор на дисертационния труд е Веселина Радева Иванова- докторант в редовна форма на обучение към Катедра „Социална и специална педагогика“, с научен ръководител проф., д. ик. н. Маргарита Кирова

Бонева от ШУ „Еп. Константин Преславски“, ПФ, Катедра „ТОПО и ПУНУП“.

Представеният от Веселина Иванова комплект- материали на хартиен носител и в електронен вид, е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ШУ и включва следните документи:

- Молба до Ректора на ШУ „Еп. Константин Преславски“ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- 3 екземпляра от дисертационния труд на хартиен носител и 6 на електронен, заедно с придружаващите приложения;
- Справка за приносните моменти;
- 15 броя автореферати на хартиен носител и 1 на електронен;
- Автобиография;
- Списък с публикации по дисертационния труд;
- Заповеди за зачисляване, отчисляване и протоколи от положени изпити, съобразно индивидуалния учебен план;
- Протокол от заседанието на съвета на обучаващото звено от предварителното обсъждане на дисертационния труд.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Веселина Радева Иванова притежава висше образование (бакалавърска степен) по „География и биология“, с педагогическа правоспособност, придобито в периода 1999 година- 2003 година в ШУ „Еп. Константин Преславски“.

От 2007 година до 2008 година, придобива магистърска степен по специалност „Публична администрация“ във Факултет „Хуманитарни науки“ на ШУ „Еп. Константин Преславски“.

От 01. 02. 2016 година до 01. 02. 2019 година е редовен докторант в Катедра „Социална и специална педагогика“ при ПФ на ШУ.

От 2006 година до 2017 година работи като главен специалист в отдел „Човешки ресурси“ в Ректората на ШУ.

От 01. 07. 2017 година е преподавател в Катедра „Социална и специална педагогика“ при ПФ на ШУ.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Тематиката на предоставения ни за рецензиране дисертационен труд е значима в настоящия момент, както за България, така и за Европа и целия свят, а именно, въпросите, свързани с екологичните проблеми на днешния свят и сигурността на жителите на страната.

Важен мотив за актуалността на темата е фактът, че „биосферата на планетата се е превърнала в зона на екологични бедствия, доколкото в резултат на антропогенна дейност са настъпили дълбоки, необратими промени на околната среда, водещи до нарушение на природното равновесие, влошаване на здравето на населението, разрушаване на естествените екологични системи, деградация на флората и фауната в такава степен, че съществува заплаха за човека“ (Дис., с. 4).

4. Познаване на проблема

Спецификата на висшето образование и опита на Веселина Иванова й гарантира познаване на изследваната проблематика. В дисертацията са налице опити за анализ на използваните литературни източници, които са съпроводени със собствени постановки, позиции и възгледи. Авторът посочва, че „основен проблем в изследователското поле на социалната екология е сигурността. Екологията е един от основните фактори на сигурността, а това показва, че в реалния живот проблемите на сигурността и екологичните проблеми са толкова тясно свързани и преплетени, че е трудно, дори невъзможно да бъдат разграничени и

отделени един от друг. Тук това се прави само и единствено с научна цел, за да бъдат изследвани и за да се установи силата и посоката на взаимодействие и влияние“ (Дис., с 4).

5. Методика на изследването

Веселина Иванова подхожда към изследователския проблем, както от теоретична, така и от практическа гледна точка. Сред използваните методи се отличават утвърдени в днешната практика пътища за проучване и решаване на сложни научни проблеми: проучване и анализ на литературни източници по изследваната проблематика; проучване на официални документи- учебни планове и програми; социологическо проучване-анкета.

Дидактическият експеримент е основен метод, използван в дисертационното изследване. Той дава възможност явленията и процесите да се изучават при съблюдаване на строго определени условия. Водещо предимство е, че позволява, при необходимост, изследваните явления и процеси да се възпроизвеждат многократно. Той се провежда в естествени условия на обучението. Прави се обективна и доказателствена проверка на истинността на хипотезите.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертацията е в обем от 259 стандартни машинописни страници и съдържа следните компоненти: увод, три глави, изводи, препоръки, литература и приложения.

Използваната литература съдържа 247 източника- 235 на кирилица и 12 на латиница.

В увода се посочва актуалността на дисертационното изследване.

Изведени са цел, обект, предмет и задачи на изследването. Формулирана е работната хипотеза, която предстои да се докаже. Сред

методите на изследване намират място: „теоретичен анализ, системен анализ, изучаване и обобщаване на практики за събиране и обработване на информация, емпирично изследване, изучаване на документи, наблюдение, анкети, емпирично-дидактометрично изследване върху антропогенното замърсяване“ (Дис., с. 6).

Формулирани са две основни причини, които обуславят актуалността.

- На първо място, хората в България не осъзнават напълно факта, че сигурността на обществото и тяхната лична сигурност, в крайна сметка, не е единствено задължение, отговорност и функция на действията на държавните структури, а е със сложен мултиплициран ефект от усилията на всички граждани.

- На второ място, дисертационното изследване се центрира върху един болезнен за българското общество проблем, а именно, проблемът с антропогенното замърсяване на околната среда. Твърде много се говори и пише за замърсяването на околната среда и необходимата социално-екологична грамотност за решаване на този проблем.

В първа глава: „Екологични проблеми на глобализацията“, се прави изключително сериозен анализ на проблемите на глобализацията, които рефлектират в: кризи в глобалния свят; екологична криза; антропогенно замърсяване на атмосферата, хидросферата и литосферата.

Разгледани са и други, съпътстващи кризата, екологично-опасни вещества.

Втора глава: „Социална екология и сигурност“, насочва вниманието ни към изключително сериозната връзка: „екология“-„сигурност“, която, за съжаление, все още, не се разбира от огромна маса хора, както у нас, така и по света.

Длъжен съм да отбележа, че чрез тази глава проличава ясно ерудицията и компетентността на докторанта, познаването на изследваната проблема. Извеждам на преден план и умелото и високо професионално научно

ръководство, от страна на проф., д. ик. н. Маргарита Бонева, като ерудит и специалист с огромен опит в областта екологията, екологичното възпитание на деца и студенти.

В трета глава: „Модел за решаване на екологичните проблеми в Република България. Изследователски проблем. Процедура и анализ на изследването“, много фино е изведен съществуващият изследователски проблем. Тук е и обстояният и качествен анализ на резултатите от изследването. Текстът е придружен от внушителен брой графични материали, които, от своя страна, облекчават възприемането и осмислянето на получените резултати. Извадката на изследваните лица е достатъчна, за да се направят сериозни изводи и препоръки за практиката, както в процесите на обучение, образование и възпитание на бъдещите педагози, така и за всички държавни институции и органи, които са свързани с изследваните проблеми.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Изведени са шест обосновани и мотивирани приноса, които са естествен резултат от направеното сериозно научно-практическо дисертационно изследване.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Декларираните три публикации са тясно свързани с темата на изследването и дават възможност на научната общност да се запознае с идеите и постиженията на Веселина Иванова.

9. Лично участие на докторантката

Дисертационното изследване е собствен авторов труд. Стилът на писане, тезаурусът и езикът, използвани от докторантката, са едни и същи. Това говори за последователност и приемственост в научната дейност.

Формулираните приноси и получени резултати са нейна лична заслуга.

10. Автореферат

Авторефератът притежава всички необходими елементи и повтаря в съкратен вид дисертационното изследване. Не са открити разминавания между него и дисертацията. Той е структуриран, според изискванията на закона и правилника за приложение на закона, правилника на ШУ „Еп. Константин Преславски“. В него са отразени основните резултати, намерили място в дисертационното изследване.

11. Лични впечатления

Познавам от доста време Веселина Иванова и съм с отлични впечатления от нея- колегиалност, деликатност, отзивчивост и готовност да поеме и реши поставени ѝ задачи. Дълбоко съм убеден, че тя има висок научен потенциал, който ще бъде разкрит с времето.

12. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

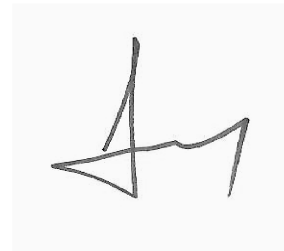
Очаквам с нетърпение следващи публикации и, по-специално, монографично изследване в тази област.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа обстойни, сериозни и значими резултати в областта на екологията, сигурността и възпитанието на бъдещите педагози в тази толкова специфична и отговорна област.

Получените резултати отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ШУ „Еп. Константин Преславски“.

Поради гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси. Предлагам на почитаемото Научно жури на ШУ „Еп. Константин Преславски“ да **присъди образователната и научна степен „Доктор“** на Веселина Радева Иванова в област на висше образование: 1. Педагогически науки, Професионално направление: 1. 2. Педагогика, Докторска програма: Теория на възпитанието и дидактика (Социална педагогика).

06.03. 2019 г.

Рецензент:

Гр. София

(Проф., д. ик. н. Лучиян Милков)